

Trends

Uit de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 (CGMVO 2022) blijkt dat er een aantal ongunstige trends te zien zijn in de sociale omgeving. Het betreft sociale eenzaamheid, vrijwilligerswerk en sociale activiteiten.



Sociale eenzaamheid (31%) is in onze regio toegenomen ten opzichte van 2012, 2016 en 2020 (respectievelijk 24%, 25% en 28%). Dit is lager dan gemiddeld in Nederland (35%).



Het doen van **vrijwilligerswerk** (30%) is in onze regio afgenomen ten opzichte van 2012, 2016 en 2020 (respectievelijk 35%, 37% en 32%). Dit is hoger dan gemiddeld in Nederland (25%).



Tussen 2020 en 2022 is het doen van de meeste (on)georganiseerde **sociale activiteiten** afgenomen. Ook is er sinds 2016 een dalende trend te zien in wekelijks contact met burens.

Impact corona

De ongunstige trends in de sociale omgeving kunnen niet los worden gezien van de impact van de coronaperiode. Tijdens de coronaperiode golden er maatregelen waardoor contact en sociale activiteiten werden beperkt.

Bron: CGMVO 2022

Risicogroepen

Onder mensen met een slechtere ervaren gezondheid, mensen met een gezondheidsbeperking, alleenwonenden en mensen die nauwelijks ongeorganiseerde sociale activiteiten ondernemen, is **sociale eenzaamheid** het hoogst.

Groepen waarin het percentage **vrijwilligers** laag is, zijn mensen die geen georganiseerde sociale activiteiten doen, jongvolwassenen (18-34 jaar), ouderen (75+) en mensen met een slechtere ervaren gezondheid.

Er zijn overeenkomsten en verschillen in de risicogroepen.



Bron: CGMVO 2022

Het verhaal achter de cijfers

Om een beter beeld te krijgen van het verhaal achter de cijfers is er een panelonderzoek uitgevoerd naar sociale bezigheden.

Vrijwilligerswerk

De meeste respondenten zijn vrijwilliger geworden via een bestaande connectie (sociale omgeving). Redenen om vrijwilligerswerk te doen zijn erg verschillend (zie figuur rechts).

Redenen om eventueel te stoppen of geen vrijwilligerswerk te doen zijn met name gezondheidsredenen, tijd (niet kunnen combineren), het niet meer leuk vinden en geen behoefte aan hebben. De vindplaats van en informatie over vrijwilligerswerk kan verbeterd worden.

Leuk om te doen
Tijd beschikbaar
Wordt van mij verwacht
Zinnvolle tijdsbesteding
Maatschappelijke bijdrage leveren
Gestimuleerd door bekenden
Nieuwe mensen ontmoeten
Andere mensen helpen
Plezier beleven

Sociale activiteiten

De meeste respondenten doen sociale activiteiten met name om contacten te onderhouden en gezelligheid/plezier te beleven. Een deel van de respondenten wil graag meer sociale activiteiten doen, zoals activiteiten bij een vereniging, een cursus volgen of dagjes uit gaan. Hoe deelname aan sociale activiteiten bevorderd kan worden verschilt tussen volwassenen en ouderen.

Bron: Panelonderzoek, 2023

Gemeenten aan zet

Uit het onderzoek blijkt dat er de nodige winst te behalen valt wat betreft participatie en het verminderen van sociale eenzaamheid. Hier ligt een rol voor gemeenten.

Zo zijn er interventies die eenzaamheid helpen tegen gaan en sociale participatie stimuleren. Zie hiervoor het blok 'Voorbeelden interventies'.

Daarnaast kunnen gemeenten het aanbod van vrijwilligerswerk beter onder de aandacht brengen van inwoners en ondersteuning bieden aan vrijwilligers.

Tot slot blijkt dat er verschillende risicogroepen te onderscheiden zijn. Een doelgroepgerichte aanpak kan interessant zijn, omdat oorzaken van eenzaamheid en belemmeringen om te participeren verschillen onder inwoners.

Voorbeelden interventies

- Eén tegen eenzaamheid
- Welzijn op Recept
- Inrichten Signaalpunt
- Stimuleer/faciliteer Burendag
- Sociale kaart aanbieden

